

Staatssteun

Presentatie door **Allard Knook, Martijn Koopal en
Wouter Amersfoort**
12 januari 2021

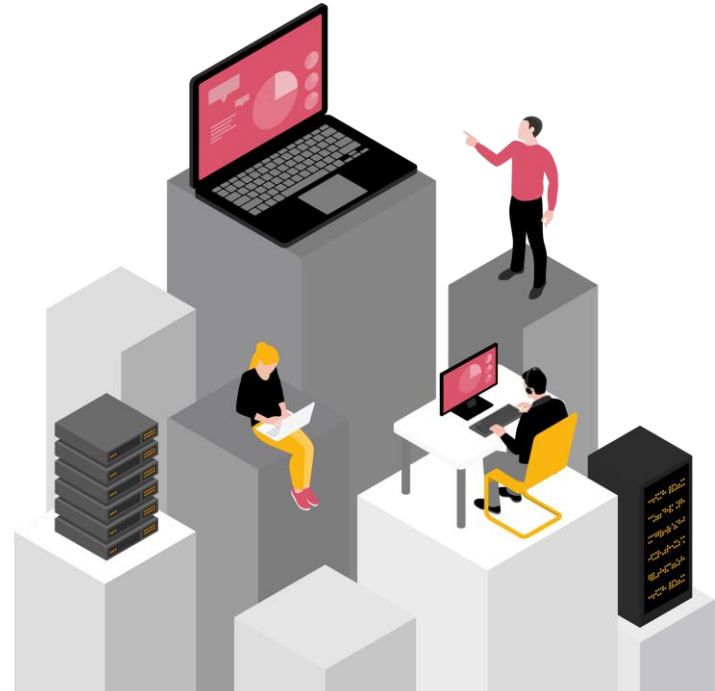
Introductie

- Deze webcast kwalificeert voor 1 PE punt (live gekeken)
- Via de knop '**[Ask a question]**' kunt u live een vraag stellen via chat
- Andere vragen via uw PwC adviseur of [pwc.nl](https://www.pwc.nl)
- Presentatie downloaden en terugkijken achteraf mogelijk
- Evaluatie na afloop

Agenda

1. Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven
2. Steunmaatregelen
3. Rol overheid
4. Rol bedrijven
5. Vragen
6. Afsluiting

Staatssteun...

- A) Zullen wij nooit overwegen
- B) Wordt vooral door onbekendheid niet overwogen
- C) Kan onder omstandigheden voor ons relevant zijn

Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven

- Snel groeiende rol overheid
- “The visible hand of State Aid”
- Invest NL (1,7 mrd) - Groeifonds (20 mrd) - EU Green Deal (1.000 mrd)
- Generieke steunmaatregelen Covid-19 steun (NOW, ToZO, GO-C)

€45,83

Miljard begrote uitgaven

179

Financiële steunmaatregelen

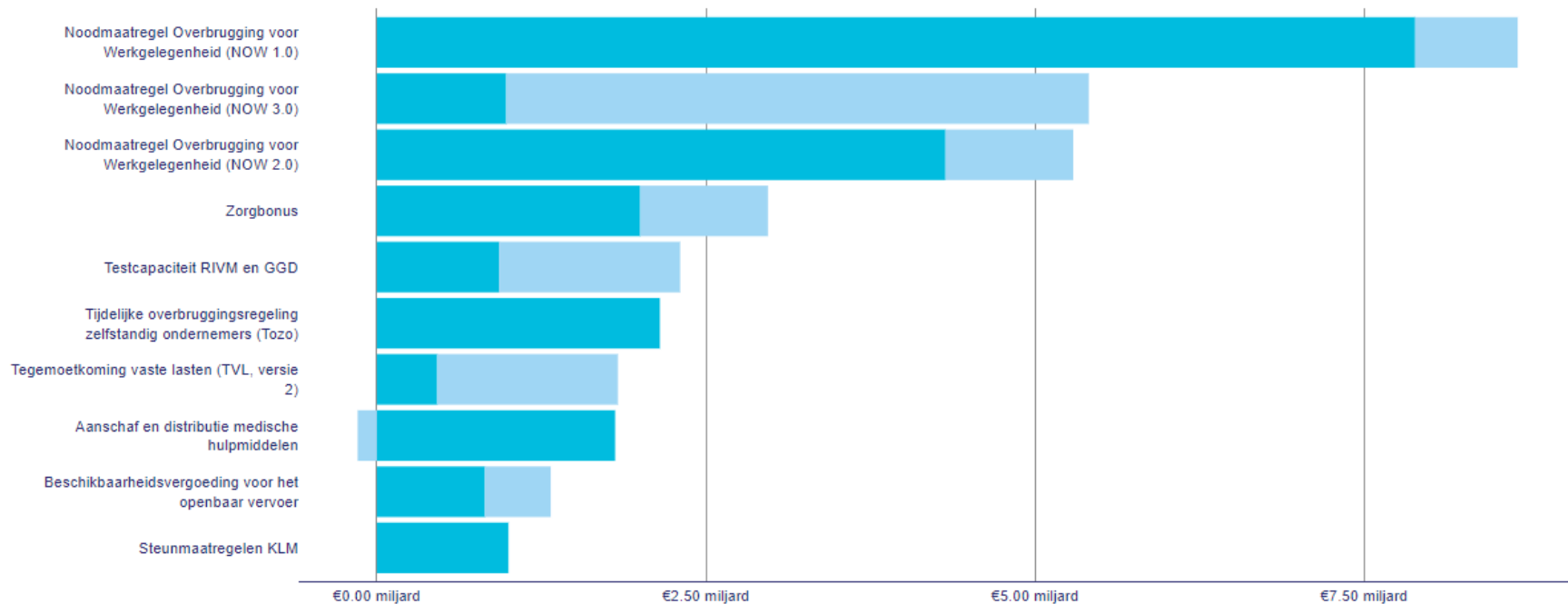

499.250

Gebruikers

Top 10 van steunmaatregelen naar begrote financiële omvang

Begrotingsjaar:

■ 2020 ■ 2021

Bron: Algemene rekenkamer

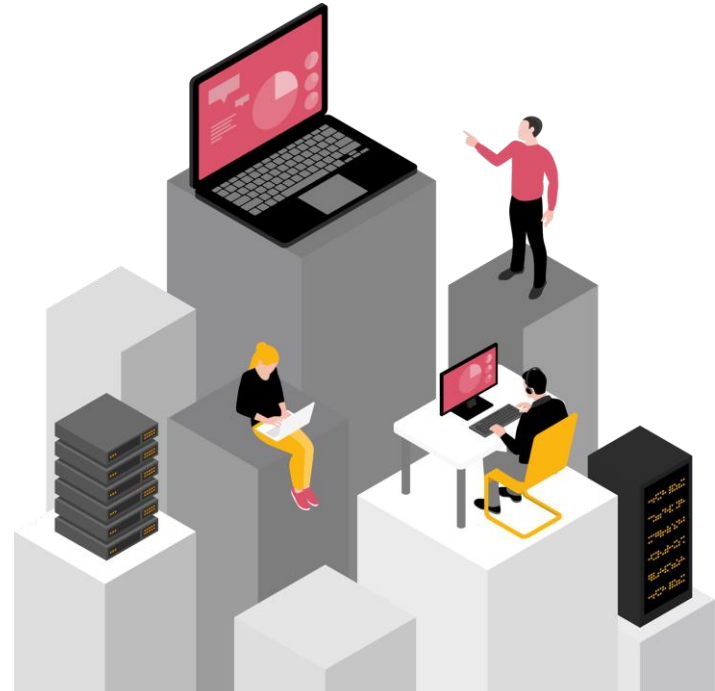
Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven

- Is het staatssteuninstrumentarium voldoende up-to-date?
- Is het mogelijk Europese kampioenen te vormen?
- Hoe om te gaan met concurrentie uit China?
- Zijn er grenzen aan publiek - private samenwerking of Triple Helix?

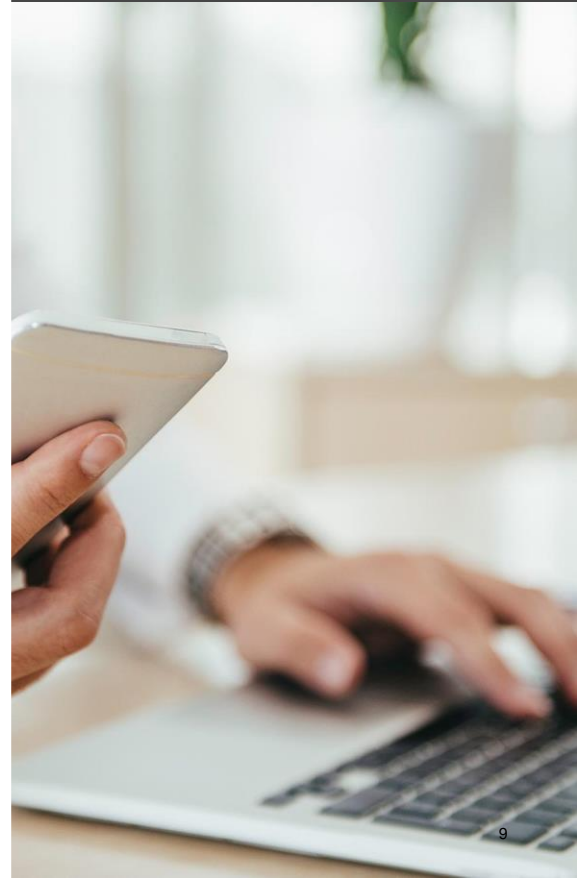
Agenda

1. Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven
2. Steunmaatregelen
3. Rol overheid
4. Rol bedrijven
5. Vragen
6. Afsluiting

Steunmaatregelen

- Generieke maatregelen worden steeds strenger
- Terughoudendheid tot op heden in sectorspecifieke steun
- Noodzaak individuele steunmaatregelen zal toenemen

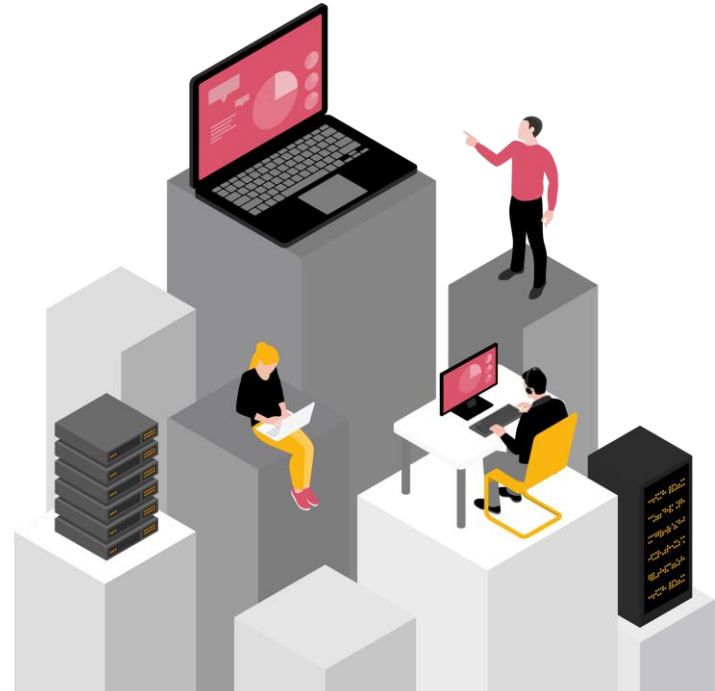
Steunmaatregelen

- >3.000 mrd aan steun binnen EU
- ‘A New Industrial Strategy for Europe’
- ‘White Paper on foreign subsidies’
- Modernisering staatssteunbeleid
- Tijdelijke versoepeling i.v.m. Covid-19
- Breed palet aan bestaande mogelijkheden (bijv. energietransitie, R&D, infra, OV, sport, cultuur, etc)

Agenda

1. Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven
2. Steunmaatregelen
3. Rol overheid
4. Rol bedrijven
5. Vragen
6. Afsluiting

In mijn bedrijf...

- A) Werken we samen met de overheid
- B) Staan we in goed contact met de overheid, maar meer ook niet
- C) Speelt de overheid eigenlijk geen rol

De rol van de overheid

- 'De overheid is terug' (!/?)
- Overheid als investeerder door steunmaatregelen
- Stille of actieve investeerder?
- Discussie over rol

Mathijs Bouman 24 nov
COLUMN
Vadertje Staat

Laat de politiek nu de marktwerking niet rigoureus overboord gooien
Cosima Carta Weyer Verloren van Themaat 5 jan

Kapitalisme wordt wat socialer in verkiezingsprogramma's grote partijen

Verkiezingsprogramma's NRC legt de verkiezingsprogramma's naast elkaar, met vast een schuin oog op de coalitievorming. Rechts schuift naar links, maar alléén sociaal-economisch.

Bas Knoop 11 juli Tekst Krant
OVERHEID
Van vrije markt naar sturende staat: industriepolitiek is weer in

Bas Knoop 18 nov
DE WERELD IN 2021
Na een decennium 'eigen verantwoordelijkheid eerst' is de overheid terug

Opinie Steunpakket
Kabinet, geef alleen coronasteun aan bedrijven die ook over de grens verantwoord ondernemen

Hoe vinden publiek en privaat elkaar?

- Waar 'mag' publiek geld naar toe?

- Afwegingskader:

- Bail-in
- Rijnlands model

Bovendien wordt van bedrijven expliciet verwacht zich te houden aan het kabinetsbeleid, de normen en wetgeving zoals op fiscaal, milieu en arbeidsrechtelijk terrein te respecteren en zich te voegen naar het in Nederland gangbare Rijnlandse model, waarin langetermijnwaardecreatie centraal staat en belangen van betrokkenen bij de onderneming worden meegewogen. Het kabinet gaat er van uit dat dit in de regel geen aanvullende eisen behoeft bovenop de bestaande richtlijnen.

- Discussie verankering 'goed bestuur', vertrouwen dat publiek geld goed besteed wordt
- Steun als instrument voor maatschappelijk vraagstuk?

Bron: Afwegingskader bij steunverzoeken individuele bedrijven
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/01/bijlage-afwegingskader-bij-steunverzoeken-individuele-bedrijven>

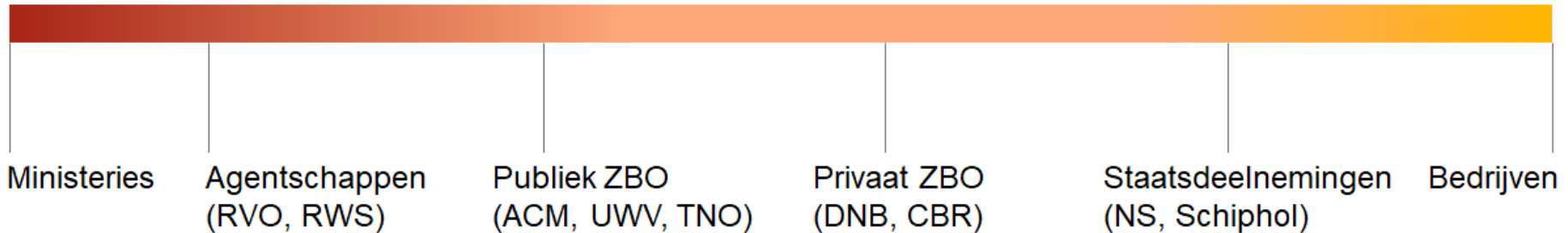
De overheid van publiek tot privaat

Publiek

Veel zeggenschap overheid

Privaat

Weinig zeggenschap overheid

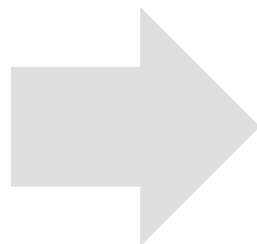
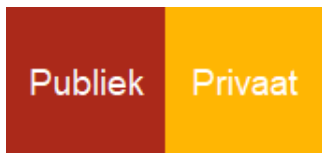

- Rollen en instrumenten
- Staatssteun in dit spectrum?
- Welke ontwikkeling zien we hierin?

De hybride overheid

- Publiek en privaat in nieuwe vormen van samenwerking
- Publiek meer privaat en privaat meer publiek?

Klassieke PPS

Hybride model

Verdere ontwikkeling

- Hybride overheid:
Dwars door markten
en bestuurslagen heen
met publiek/privaat
instrumentarium
- Wat betekent dit voor
bedrijven?
- Overheid als
investeerder
- Belang van de regio

Nationaal Groeifonds

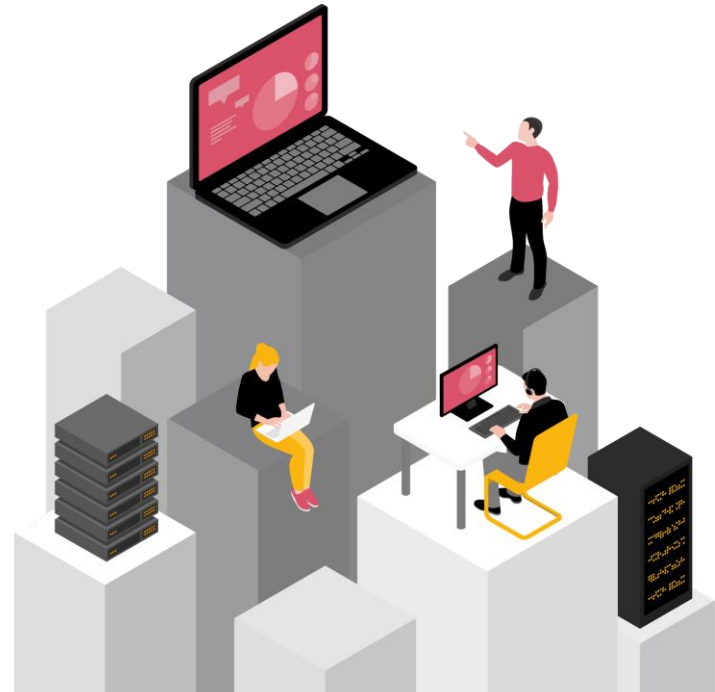
Regiodeals

Nationaal Programma
RES Regionale
Energie
Strategie

INVESTNL

Agenda

1. Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven
2. Steunmaatregelen
3. Rol overheid
4. Rol bedrijven
5. Vragen
6. Afsluiting

Goed bestuur van een bedrijf betekent:

- A) Good governance: rekening houden met de belangen van stakeholders
- B) Het optimaliseren van het rendement van de onderneming
- C) Het toevoegen van maatschappelijke waarde

Nieuwe impuls bestaande discussie

De economie-brede noodzaak om bedrijfsleven te steunen geeft een nieuwe impuls aan discussie over verhouding bedrijfsleven - overheid:

- Vertrouwen in bedrijfsleven en overheid is laag
- Staatssteun tast vertrouwen in bedrijfsleven aan
- Ervaringen uit de kredietcrisis
- “Returning the favour”

Naar een nieuw sociaal contract

Nieuwe verhoudingen rechtvaardigen een heroriëntatie van de rol van het bedrijfsleven en de taak van bestuur en toezicht:

- License to operate en de historische rechtvaardiging rechtspersoonlijkheid
- Erosie aandeelhouderskapitalisme
- Contouren van een nieuw sociaal contract
- Rijnlandmodel in vreedstijd: van vennootschapsbelang naar maatschappelijk belang

Hoe ver gaat de rol van bedrijven in de samenleving?

- A) Het belang van de aandeelhouders staat voorop
- B) Een MVO beleid is voldoende
- C) Bedrijven moeten actief meewerken aan het oplossen van maatschappelijke problemen

Rol bedrijfsleven

In het eindrapport van het Brugproject streeft VNO-NCW/MKB Nederland naar een duurzaam herstel balans tussen overheid en bedrijfsleven:

- Maatschappelijke inbedding bedrijven
- “*Winst en goed doen gaan hand in hand*”
- Streven naar een brede welvaart
- Reacties uit de bestuurskamer

BESTUUR

Volgehangen met goede doelen: ceo zoekt schouderklop

Pieter Couwenbergh 23 dec '20

Rol voor de wetgever?

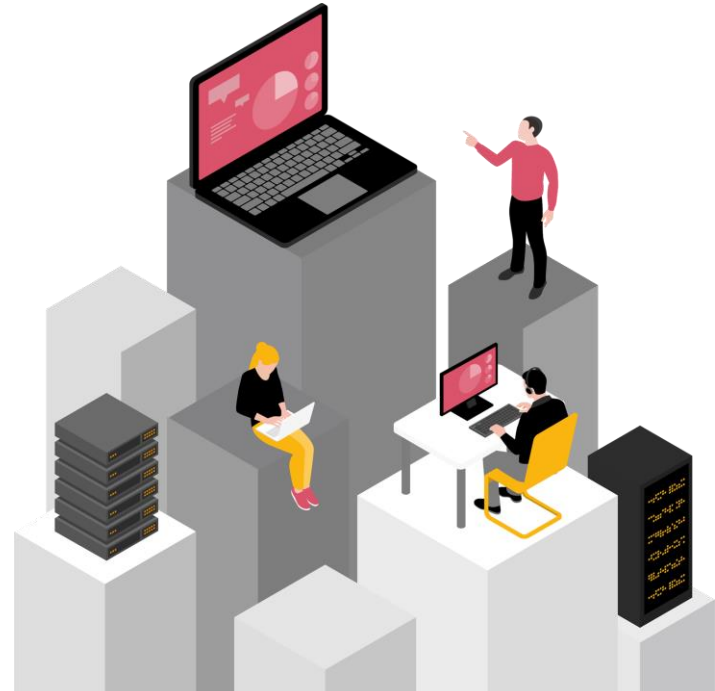
Is er een rol voor de wetgever of moet dit aan de bedrijven zelf en de markt overgelaten worden?

- Initiatieven buiten Nederland
- Een verantwoordelijke vennootschap
- Voorstel wettelijke basis voor wettelijke verankering uitbreiding taakopdracht bestuur en toezicht
- Purpose, maatschappelijke raad en rapportage voorschriften
- Is dit voldoende?

Agenda

1. Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven
2. Steunmaatregelen
3. Rol overheid
4. Rol bedrijven
5. Vragen
6. Afsluiting

Het onderscheid tussen publiek en privaat

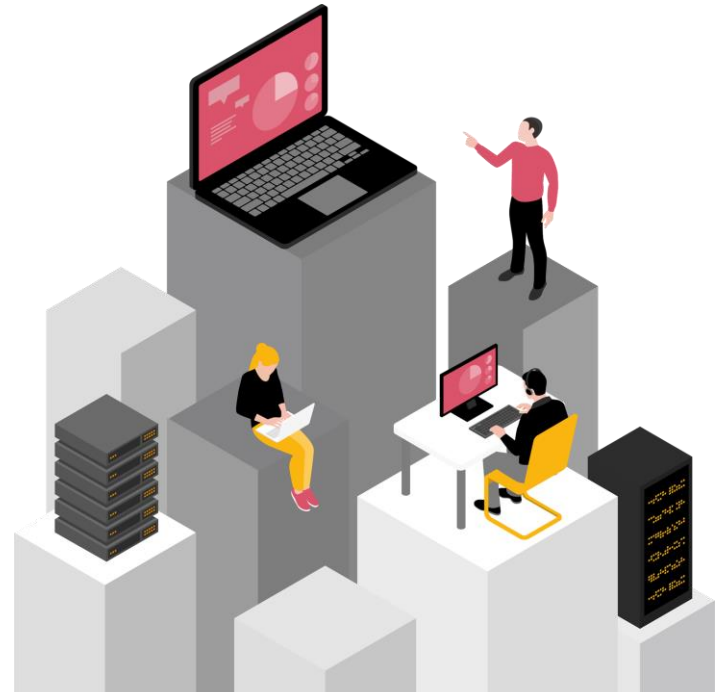
- A) Is achterhaald, de grote vragen van nu (klimaat, digitalisering) vereisen een gezamenlijke aanpak
- B) Moet scherper, want we hebben verschillende verwachtingen van overheid en bedrijfsleven

Vraag & antwoord

Agenda

1. Staatssteun, rol overheid en rol bedrijven
2. Steunmaatregelen
3. Rol overheid
4. Rol bedrijven
5. Vragen
6. Afsluiting

Afsluiting

- **Vragen?** Neem contact op met uw PwC adviseur of laat het weten via de evaluatie
- Kijk deze webcast [terug](#)
- **Blijf op de hoogte:** registreer voor onze PwC Tax Nieuwsbrief op pwc.nl
- Overige 'State of Tax' webcasts op pwc.nl/evenementen
- Wilt u de evaluatie invullen?

Evaluatie

- Hoe waardeert u deze webcast op een schaal van 1 tot 10?
- De inhoud was relevant. (Geheel mee eens/Eens/Neutraal/Oneens/Geheel oneens)
- Heeft u nog suggesties voor ons?
- Heeft u nog specifieke vragen waarvoor u wilt dat wij contact met u opnemen?

Dank u

pwc.com

© 2020 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. “PwC” refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm’s professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.